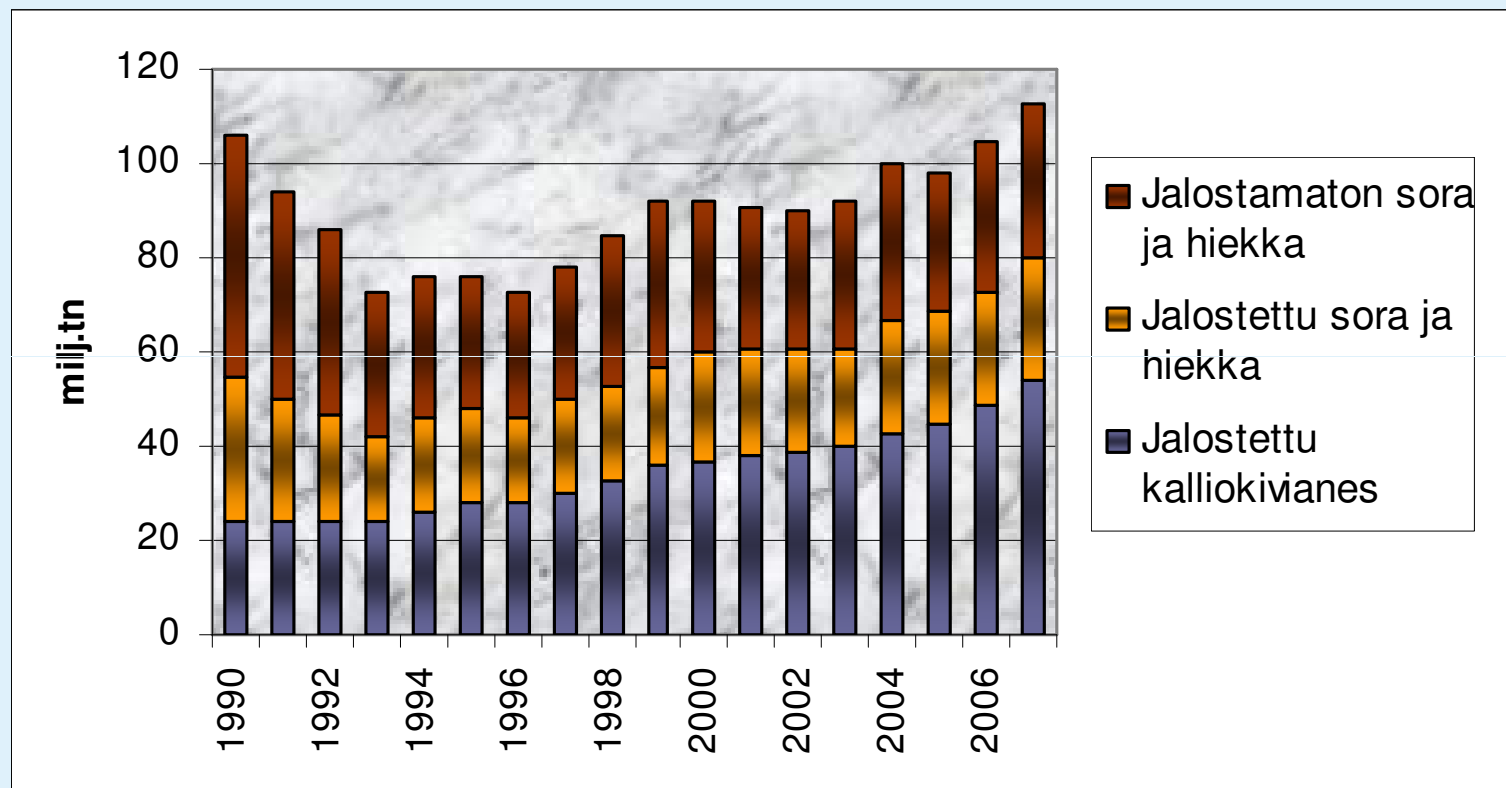

Uusittu ottamisopas – kestävä käyttö

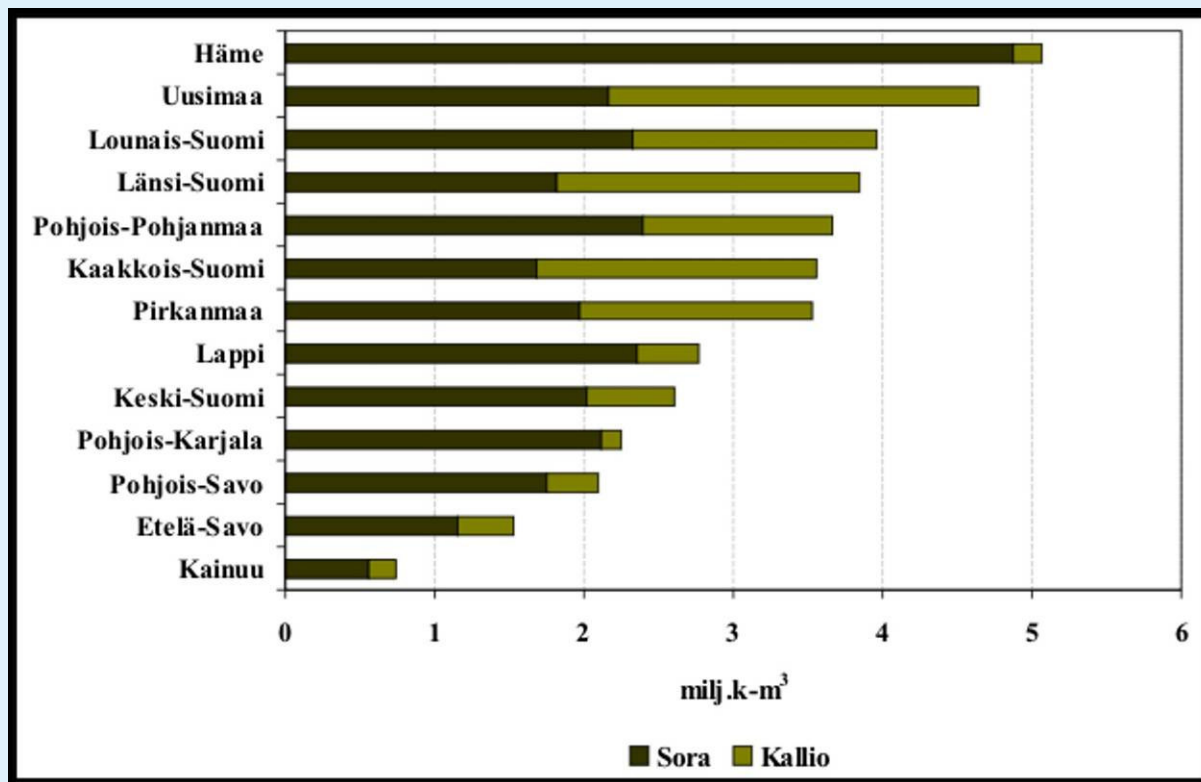
**Maa-ainesten lupa- ja ottotilanne
Uusi ottamisopas
Sähköiset lomakkeet ja kiviainesten tilinpito**

**Vanhempi tutkija Jari Rintala
SYKE
Ympäristönsuojelupäivät Lammilla
1.–2.10.2008**

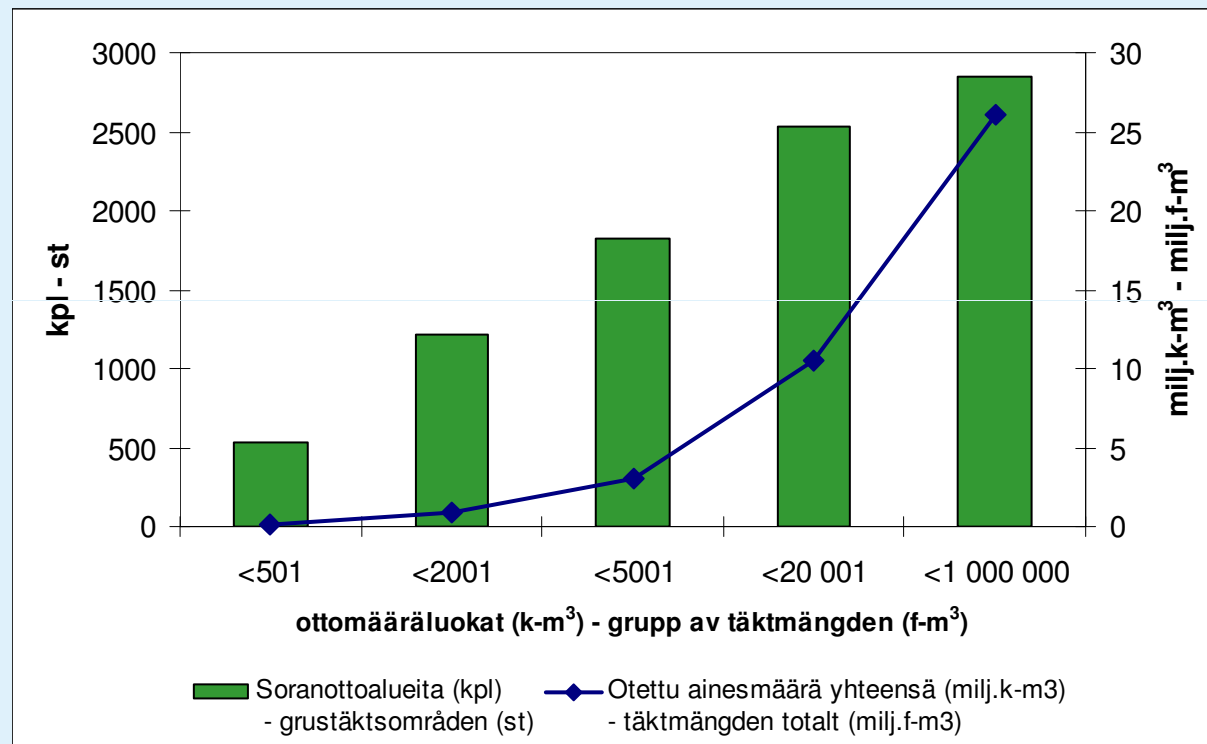
Kiviainesten käyttö 1990-2007

Kiviainestenotto v.2006

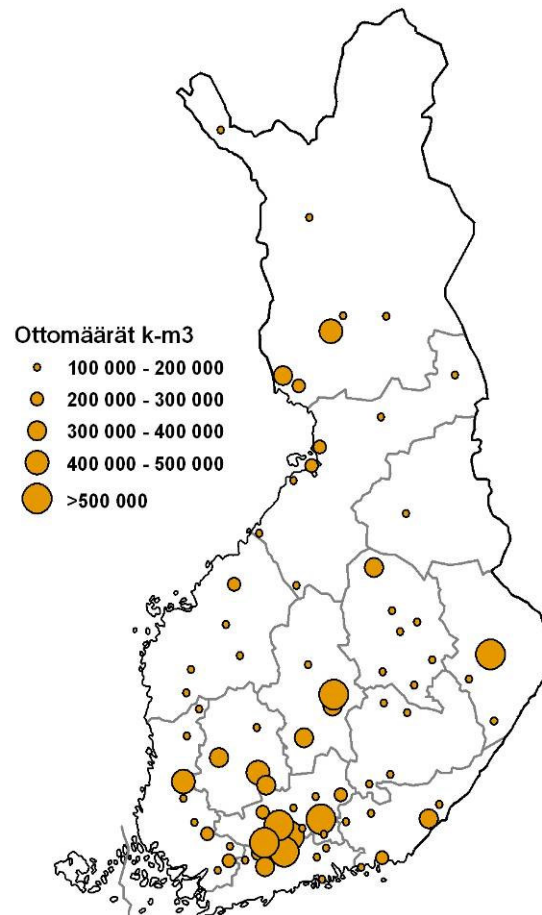

Soran ottamisalueiden määrät ja niiltä otettu ainesmäärä ryhmiteltynä ottomäärän mukaan

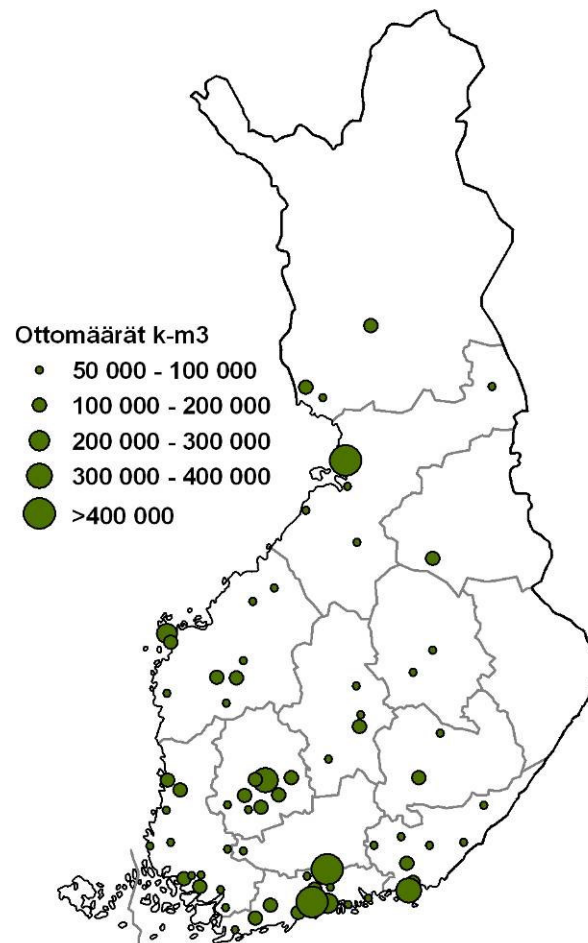

Suurimmat soranottamisalueet kunnittain v.2006

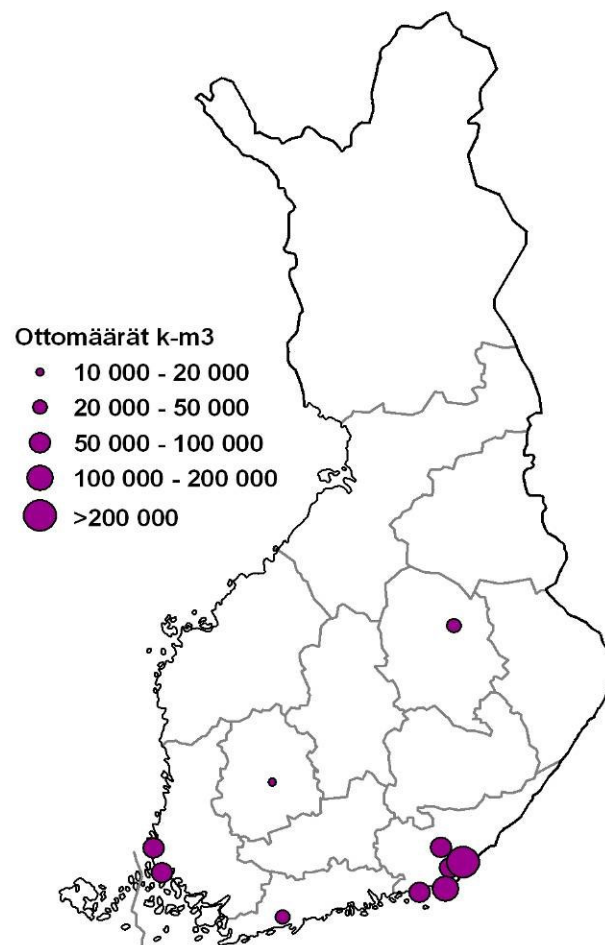

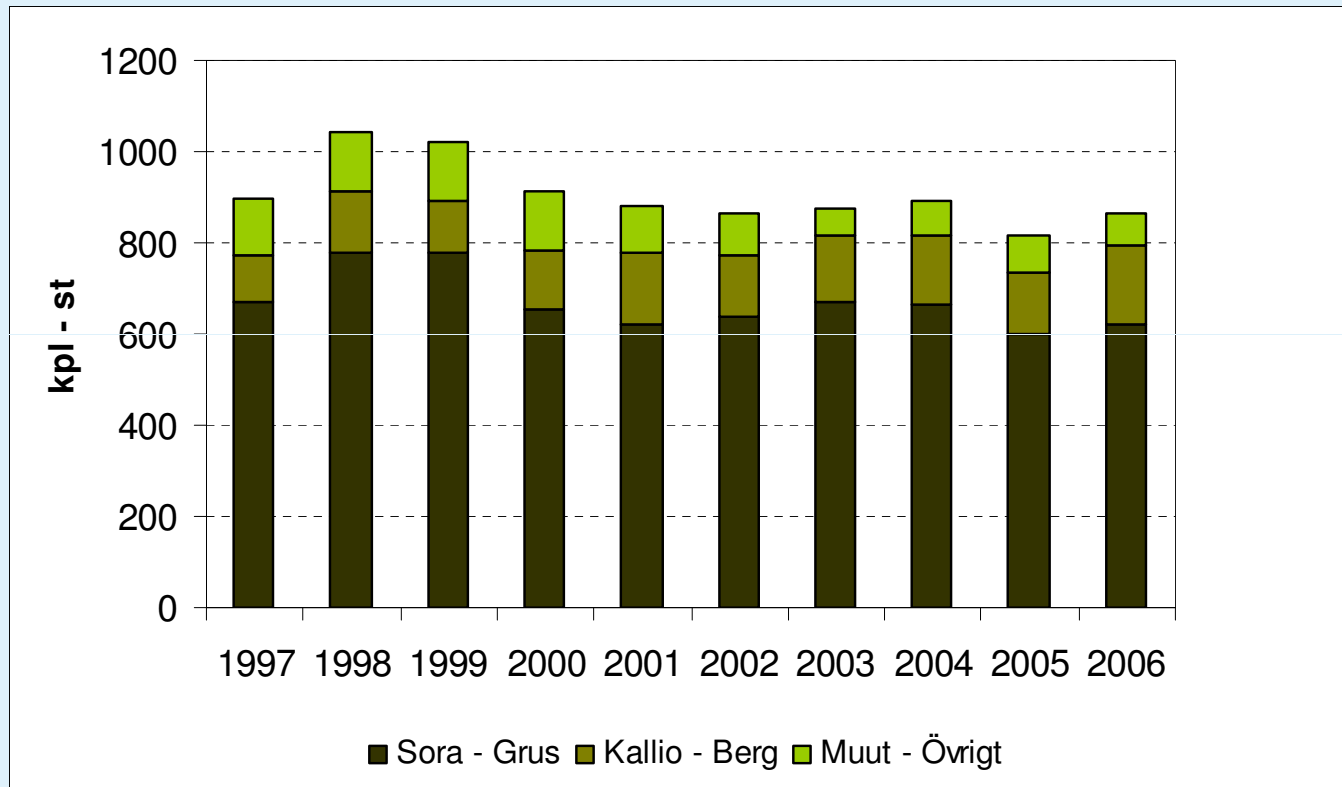
Suurimmat kalliomurskeen ja louheen ottamisalueet kunnittain v.2006

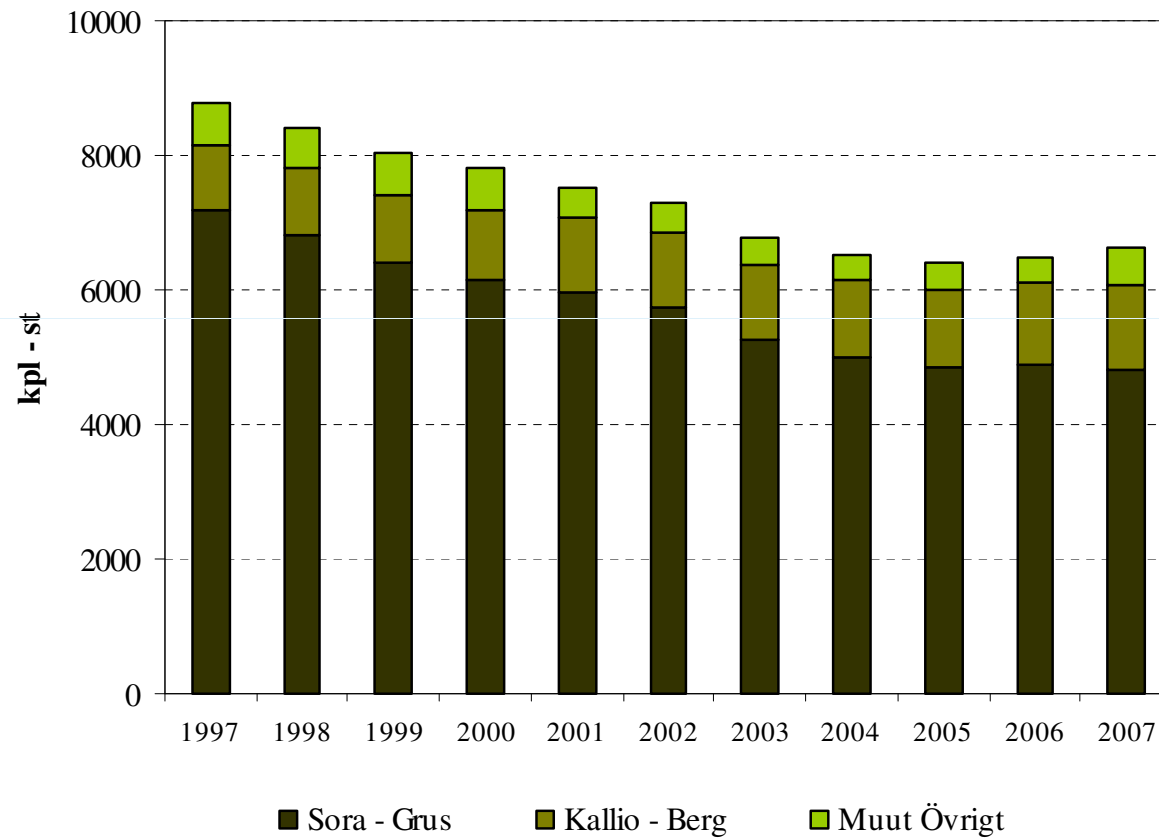
Suurimmat luonnonkiven ottamisalueet kunnittain v.2006

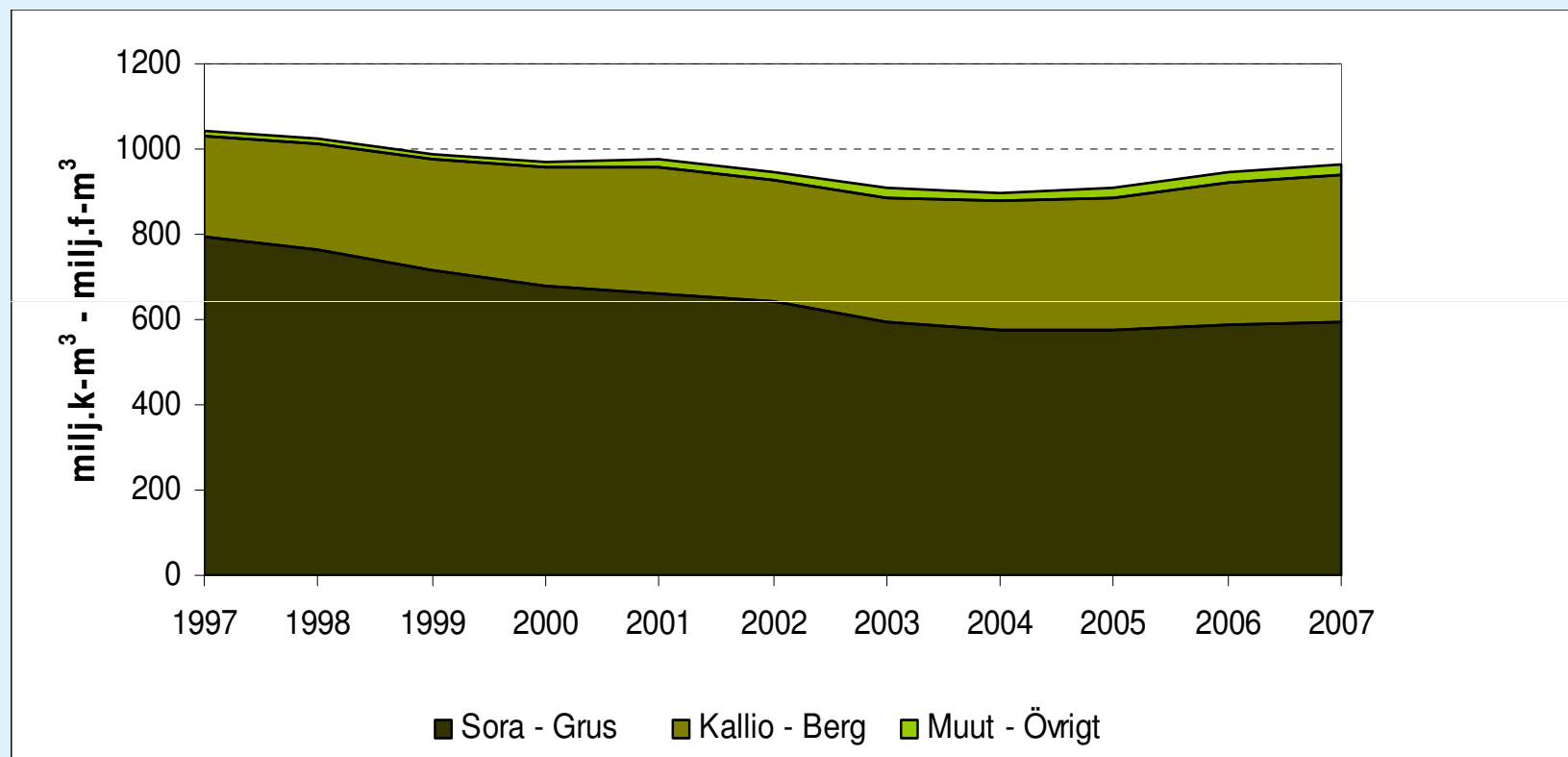
Vuosittain myönnetyt maa-ainesluvat

Maa-aineslain mukaiset ottamisluvat

Ottamislupien mahdollistamat ottomäärät

15.10.2008

Maa-aineslupatiedot ja -ottotiedot rekisterissä

- Ylläpito ympäristöhallinto, tiedot käytettävissä jatkossa GTK:n Geo-tietoliittymän kautta
- Tietosisältö
 - haltija-, sijainti-, määrä-, laatu-, pinta-ala ja voimassaolotiedot
- n. 30 000 luvan tiedot vuodesta 1982
- n. 4000 seurantatietoa vuosittain vuodesta 1997

Uusittu ottamisopas

Laki yksityisistä teistä

Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta

Kiinteistönmuodostamislaki

Uhkasakkolaki

Lintudirektiivi

Kuntalaki

Muinaismuistolaki

Luonnonsuojelulaki

Metsälaki

Vesiasetus

Hallintolaki

Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

Kaivoslaki

Maantielaki

Ympäristönsuojelulaki

**Maa-
ainoslaki**

**Asetus maa-
ainesten
ottamisesta**

Maankäyttö- ja rakennuslaki

**Valtioneuvoston asetus
kaivannaisjätteistä**

Ympäristönsuojeluasetus

***Valtioneuvoston asetus kivenlouhimon,
kallioulouhoksen ja kivenmurskaamon
ympäristönsuojelusta***

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä

Henkilötietolaki

Terveysuojeluasetus

Maankäyttö ja rakennusasetus

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta

Rikoslaki

Luontodirektiivi

Vesilaki

Terveysuojelulaki

Hallintolainkäyttölaki

Dia 13

r4

kuten

rintala; 7.5.2007

Riittävät tiedot lupaharkinnan pohjaksi

- Kaavat ja kaavamääräykset
- Luonnonsuojelualueet
- Luonnonsuojeluohjelma-alueet (mm. Harjujensuojeluohjelma-alueet, Natura 2000)
- Pohjavesialueet ja vedenottamoiden suoja-alueet
- Kuntien ympäristönsuojelumääräykset

Riittävät tiedot lupaharkinnan pohjaksi

■ Luonto- tai luonnonvarainventoinnit

- POSKI; Pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen
 - Pohjavesialueiden kartoitus ja luokitus (POVET-tietojärjestelmä)
 - SOKKA; Soranottoalueiden tilan ja kunnostustarpeen arviointi
 - Arvokkaat harju-, kallio- ja moreenialueet
 - Uhanalaiset kasvit ja eläimet
 - Arvokkaat luonnonesiintymät
 - Luonnonsuojelulain perusteella suojeltavat luontotyypit
 - Muinaismuistot (Museovirasto)
 - Metsä- ja vesilain tarkoittamat arvokkaat elinympäristö(Metsäkeskukset)
 - Maa- ja kallioperäselvitykset (Geologian tutkimuskeskus).
- Lisäksi tarvitaan maastoselvityksiä mm. häiriintyvät kohteet (asutus, elinkeinotoiminta) ja talousvesikaivot

Miksi uusitaan?

- Lainsäädännön muutokset (mm. asetus maa-ainesten ottamisesta, asetus kaivannaisjätteistä)
- Uudet inventoinnit ja selvitykset (POSKI, MORMI, SOKKA, paahdeympäristöt, UUMA, LYKE)
- Alueiden käytön suunnittelun uudet vaatimukset ja edellytykset
- Ottopaineet kasvaneet entistä aremmille alueille
 - Pohjaveden pinnan alainen otto
 - Kallion otto häiriintyvien kohteiden lähetyvillä
- Kotitarveottoon liittyvät epäselvyydet

Oppaan tavoitteita

- Toimia yleisenä ohjeena ja toimintamallina **maa-aineslain** mukaisessa lupamenettelyssä, ottamisen suunnittelussa ja valvonnassa
- Edistää lupa –ja valvontaviranomaisten yhdenmukaista ja joustavaa toimintaa
 - **vastuut ja toimivaltasuhteet tunnetaan**
 - **yhdenvertaisuus, sama käytäntö ja samat kriteerit**
 - **avoimuus ja vuorovaikutus**
 - **päätökset perustellaan**
- Opastaa maa-ainestenottoon liittyvien tausta-aineistojen, esimerkiksi inventointien, huomioon ottamisessa sekä maa-ainestenoton suunnittelussa

Kenelle suunnattu

- Lupaviranomaisille
- Valvontaviranomaisille
- Luvan hakijoille
- Ainesten ottajille
- Ottamissuunnitelmien laatijoille
- Maankäytön suunnittelusta vastaaville
- Opiskelijoille
- Muille kansalaisille

Työryhmä

- Alapassi Markus (pj); YM/ALO
- Britschgi Ritva; SYKE/VES
- Kinnunen Timo (siht); UUS
- Lavia Mika; Hyvinkään kaupunki
- Rintala Jari (siht); SYKE/VES
- Ryttäri Terhi; SYKE/LUO
- Savola Anne; Satakuntaliitto
- Tiainen Markku; GTK
- Valpasvuo Vesa; Suomen kuntaliitto

Maa-ainesten kestävä käyttö – Opas maa-ainesten ottamisen sääntelyä ja järjestämistä varten

- Opas koostuu
 - Tiivistä opasosasta
 - Opasosaa täydentävästä liiteosiosta, josta löytyy lisätietoja ja tausta-aineistoja

Oppaan sisältö

- **Maa-ainesten ottamisen tavoitteena ainesten kestävä käyttö**
- **Ottamisen sääntely**
- **Ottamisen suunnittelu**
- **Lupamenettely ja lupaharkinta**
- **Ottamisen valvonta ja seuranta**
- **Ottamisalueiden jälkihoito, kunnostus sekä jälkikäyttö**

Liitteiden sisältö

- Maakunnallinen kiviaines- ja pohjavesivarojen käytön suunnitelma
- Suojeluohjelmat ja inventoinnit lupaharkinnan tausta-aineistona
- Ottamissuunnitelman sisältö
- Esimerkkejä ottamissuunnitelmista
- Kalliokiven ottamisen erityispiirteitä
- Pohjaveden suojelu soranottamisalueilla
- Kiviainesten tilinpito
- Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen ottamistoiminnassa
- Ottamisalueiden jälkihoito, kunnostus ja jälkikäyttö
- Maa-ainoslaki ja asetus maa-ainesten ottamisesta
- Määritelmät
- Sähköiset lomakkeet

Miten on toimittu ja miten edetään?

- Kuultu asiantuntijoita oppaan eri valmisteluvaiheissa
- Maastotutustumisia
- Opasluonnoksesta laajahko kommenttikierros kesällä 2008 ja suppeampi kesällä 2007
- Opastyöryhmä jatkaa toimintaansa vuoden 2008 loppuun asti
- Opas julkaistaan 2008/2009

Kiitos!

Oppaan uusiminen; yhteenveto

- **Toimia yleisenä ohjeena ja toimintamallina maa-aineslain mukaisessa lupamenettelyssä, ottamisen suunnittelussa ja valvonnassa**
- **Päivitysluontoinen uudistus; etenkin lainsäädäntö**
- **Enemmän**
 - **kallionottamisesta,**
 - **pohjaveden pinnan alaisesta ottamisesta,**
 - **kotitarveotosta**
 - **alueellisesta suunnittelusta ml. kiviainestilinpito**
- **Paljon esimerkkisuunnitelmia**
- **Sähköinen julkaisu linkitettyinä lupahakemus, -päätös ja –suunnitelmalomakkeet**